

Nr 2 2023

EXO

Om och kring Helsingborg

Carina Leffler

- En katalysator i stadens utveckling

Helsingborg och skyfall

- Prioriteringar och sårbarheter

Ruutska bruket

- Helsingborgs första industri

Horizon

Pernilla Gormélius

Sunset for two

Christopher Clarkson

Redaktion

Alla idéer till artiklar kommer från deltagarna; vid frukostbordet, funderingar, samtal m m. Handledarna hjälper till med genomförandet av det redaktionella arbetet och som bollplank.

Sociala medier:
Bosse Popovic

Skribent, grafik
Ahmad Abu Hawash

Foto, grafik:
Eddie Olofsson

Grafik:
Erik Gustafsson

Skribent, grafik:
Christian Ulf

Foto, grafik:
Christoffer Herrstedt

Redaktör:
Carl Ingelsson

Skribent, intervjuer:
Fredrik Bernhoff

Skribent:
Chris Bergström

Skribent:
Rebecca Sundgren

Skribent:
Michael Jensen

Skribent, grafik:
Pernilla Gormélius

Foto:
Christopher Clarkson

Skribent:
Mikael Nilsson

Carl Ingelsson

Vad skickar man ut för signaler, hur påverkar man andra, utan att man vet dessutom? Jag ställer denna lite märkliga fråga då jag hörde ett panelsamtal med Lasse "brandmannen" Gustafsson vid en prisutdelning för medmänsklighet och mod. För den som inte vet vem det är kan jag säga att han på 80-talet var med om en gasexplosion i Göteborgs hamn där han blev allvarligt bränd, hans kollega avled. Numera har han familj och är en efterfrågad föreläsare där han bl a talar om mod, attityder, livsglädje och mentala inställningar.

Jag skriver detta för att Lasse berättade att när han låg på sjukhuset var han oerhört känslig. Där upplevde han sjuksköterskornas intentioner i deras beröringar. Mestadels kände han deras vänliga omtanke, men om sköterskan hade en dålig dag, var irriterad (som alla kan vara) kände han det direkt och reagerade negativt och läkte sämre. Då hans värsta brännskador satt i lungorna var det där han kände det tydligast då han fick svårare att andas än vanligt. Och när han efter ett tag blev tillfrågad om vad han ville göra med den som orsakat olyckan som skadade honom så svårt fick han oerhört svårt att andas. Han sa att han inte hade råd att tänka negativt, då påverkades hans läkning också negativt, och så svag som han var skulle han kunna stryka med.

Så det ger en lite att fundera på. Vad är det vi skickar ut genom vårt sätt att vara? Hur vill jag påverka människor i min omgivning? Om man till exempel upplever att folk verkar reserverade mot en kan det bero på signaler man själv sänder ut. Och hur påverkar negativt tänkande oss själva? Eller för den delen långvarigt negativt tänkande? Detta är saker som framförts i olika sammanhang många gånger, det som var intressant var att Lasse fungerade som en finkalibrerad seismograf som kunde känna direkta effekter på sin kropp. Hur påverkar du din omgivning, eller dig själv för den delen?

Sid 4..... Carina Leffler

Sid 10..... Bilden

Sid 12..... Mixat

Sid 14..... Översvämning

Sid 18..... Om regnbågar

Sid 20..... Galleri

Sid 22..... Hbg Mixat

Sid 24..... Ruutska bruket

Sid 26..... Kalendern

Sid 28..... Varierande vetande

Sid 30..... Kultur

Sid 32..... Krönikor

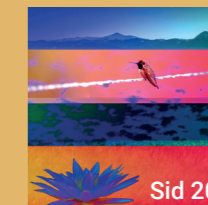
Sid 34..... Från journalen

Sid 4

Sid 24

Sid 20

Sid 30

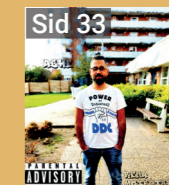
Sid 18

Sid 22

HONESTY

Sid 32

Sid 33

Sid 28

Sid 26

Sid 14

Sid 12

Exo ges ut två gånger om året av DV Media, Vård- och omsorgsförvaltningen i Helsingborg.

Ansvarig utgivare: Sofia Andersson Redaktör: Carl Ingelsson Mail: dv.media@helsingborg.se

Facebook: www.facebook.com/dvmedia.hbg Hemsida: www.dvmedia.se

DV Media är en daglig verksamhet för personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning

Bilder:
DV Media
Mediebanken
Pixabay

www.dvmedia.se

Fredrik Bernhoff

Carl Ingelsson

Lyssna på intervjun här

Carina Leffler är sedan 24 april ny stadsdirektör i Helsingborg. Hon efterträdde Palle Lundberg som började som VD för SKR, Sveriges Kommuner och Regioner.

Carina kommer närmast från Landskrona där hon också har varit stadsdirektör de senaste åren. Men Carina har gjort mycket annat också genom åren, hon har en både gedigen och varierad bakgrund. Vi får en liten pratstund med henne om vad jobbet som stadsdirektör innebär för henne, och lite annat förstås.

På vår vägg hänger omslagen till alla våra tidigare nummer av denna tidning. Blicken föll på ett nummer där vi hade intervjuat Palle Lundberg, den tidigare stadsdirektören. Då kom vi på att vi inte intervjuat den nya, Carina Leffler, men att vi pratat om det då hon tillträdde. Sagt och gjort, ett mail, ett snabbt svar, och i början av oktober träffar vi Carina på Rådhuset i hennes arbetsrum.

Ja, Carina, du är ju ny stadsdirektör här i Helsingborg sedan ett halvår tillbaka. Hur har det halvåret varit?

Det har varit roligt och utmanande. Det starkaste jag har med mig är alla kompetenta, roliga och drivna människor som jobbar i den här staden, det är jättekul och stimulerande att få jobba med dem.

Vad innebär då ditt jobb som stadsdirektör, och på vilket sätt skiljer sig ditt ledarskap från Palles, din företrädare?

Mitt jobb innebär att jag ska se till att de politiska besluten genomförs, och att den här staden ska fortsätta att utvecklas och blomstra. Det innebär också en mängd kontakter med allt ifrån näringsliv till olika institutioner. Det innebär att jag behöver lära känna Helsingborgs stad, men också Familjen Helsingborg som vi jobbar i, regionen, Greater Copenhagen, det nationella perspektivet. Det är många olika gränssnitt som Helsingborg stad jobbar tillsammans med och finns i. Så mitt jobb handlar om att få ihop allt detta och se till att skapa förutsättningar så att alla kan göra sitt jobb och vara med och bidra till att stan växer. Att vara en katalysator för utveckling. Att se till att det fungerar.

Frågar du om hur Palles ledarskap och mitt skiljer sig är det nog bättre att andra får svara på det. Jag har ju känt Palle i jättemånga år så vi kan ju jämföra hur vi fungerar, lika eller olika. Jag tror att det vi har gemensamt är att vi vill att den här stan ska utvecklas, och sen är vi ju olika personer. Men det är bättre att nån som känner oss båda får svara på den frågan.

Du har ju haft många olika chefsuppdrag, i flera olika städer genom åren, och mycket har haft med utbildning att göra. Och vi har läst att du har fått flera priser för ditt ledarskap. Då kan man tänka att detta är något som ligger dig varmt om hjärtat?

Från början är jag utbildad lärare i matte, NO och musik. Det var där jag började, och jag har jobbat som lärare på alla stadier med de här ämnena.

Sen har jag läst lite annat också, lite juridik, lite ledarskap och organisationsutveckling och annat. Efter det gick jag vidare och blev doktorand, så jag har läst lite allt möjligt. Men jag tror att jag formades i både min människosyn och mitt synsätt på olika frågor genom att jag har varit lärare. Det har påverkat stort.

Ska man lyckas som lärare så behöver man se människor. Att se barnens potential, tro på dem, och vilja gå tillsammans med sina elever för att de ska få utvecklas. Och det behöver man också göra när man är ledare, att se människors potential. Det är så många likheter med jobbet jag har idag. Jag vill att duktiga människor ska trivas att jobba där jag finns, för då vet jag att det blir bra. Jag tror att vi som jobbar som ledare i alla våra olika uppdrag behöver tänka på att alltid anställa de som vill, och vill utvecklas, och sen ge dem frihet i det uppdraget. Då blir det bra och friska organisationer.

Och det är ett område jag är så intresserad av att jag hade tänkt göra färdigt min avhandling om ledarskap och organisation. Men så dök det här jobbet upp, och det var så lockande så jag hamnade här istället. Det stämmer att ledarskap är något av det viktigaste att få till på ett bra sätt inom en organisation för att den ska må bra och utvecklas.

Nytänkande, entusiasmerande, rutinerad, lösningsfokuserad, ambitioner och driv. Det är fina omdömen. Och även att du bygger ditt ledarskap och organisatoriska förmåga på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Kan du säga något om det?

Jag har ju jobbat på lite olika sätt; jag har ju en fot i akademien, när jag tycker det är spännande med teoretisk förståelse för vad ledarskap kan vara och få en referensram som är akademisk. Sen har jag jobbat i näringslivet och tycker att det entreprenöriella är lika viktigt. Att man hela tiden ser möjligheter och att det ska vara snabbt från idé till verkställighet. Jag tror att särskilt offentlig sektor behöver bli ännu mer nyfiken entreprenöriellt i sin identitet. Sen har jag den här erfarenheten från att jobba i olika kommuner, och jag tycker om att utveckla samhälle och samhällsutveckling, det är det jag verkligen brinner för. Jag tror att de där tre benen är viktiga för oss i offentlig sektor. För mig är det viktigt att ha en kombination av glasögon som man kan kalla det för, när man tittar på en organisation eller stad, vad man kan göra.

Men även en stadsdirektör har ju börjat någonstans, vi har bl a sett att du har jobbat på IKEA. Vad gjorde du där? Sen skulle det vara roligt att veta vad ditt allra första jobb var?

Mitt första jobb på IKEA var jag chef för en avdelning som hette "Contest". Sen blev jag chef över nåt som hette "Payments". De jobbar med alla betalningslösningar backoffice och i butik. Det var ett team som reste över hela jorden, väldigt roliga och intensiva människor, jag har fortfarande kontakt med många. När man går och handlar på IKEA och ska betala själv... under tiden jag jobbade på IKEA så utvecklades det systemet. Det är mitt bidrag till världen, att jag var med när det hände (skratt).

Även en stadsdirektör har börjat någonstans.

Mitt första jobb var på Matbiten i Korsberga, jag skalade potatis och sålde luncher till alla som kom förbi. Jag jobbade faktiskt från det jag var 14 år, parallellt med att jag gick i skolan, så jag har alltid jobbat. Jag tyckte det var roligt, och så ville jag vara självständig som människa.

"Sågen" har jag jobbat på också, jag sorterade stora plankor. Jag blev väldigt stark de somrarna.

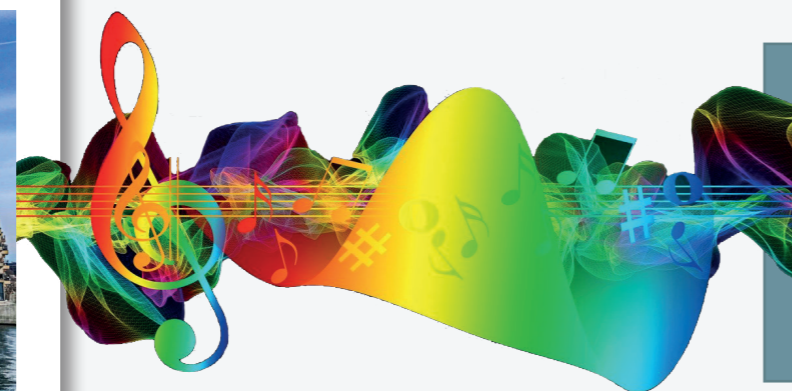
Nu nämnde du det här innan, att du är doktorand i pedagogik, och att du även har en pågående doktorsavhandling i organisation och ledarskap. Kan du berätta något om det?

Då ska du få höra den nakna ärliga sanningen, och det är att den aldrig kommer att bli klar, (skratt). Jag hade tänkt att göra färdigt den, men eftersom det är så länge sedan jag började med den så har de frågeställningarna som jag hade då (en skola på vetenskaplig grund, vad det innebär för de som sitter på förvaltningen) redan forskats på av många. Skulle jag gå tillbaka och göra färdigt min avhandling så skulle jag få börja om. Jag har mina poäng jag har tagit i den allmänna delen. Det finns ju en allmän del där man lär sig att bli forskare, och så finns det en del där man skriver sin avhandling. Så den sista delen, där kommer jag få göra ett omtag om jag bestämmer nu mig för att göra färdigt den.

Det var lite frågor om ditt jobb, men jag tror att det är ganska många som undrar vem du är som privatperson?

Sen sjunger jag i kör, Rydebäck Gospel, det tycker jag är jätteskoj. När jag var ung sjöng jag i en massa band men det har jag lagt ner nu. Men musiken är väldigt viktig för mig, faktiskt för hela familjen, jag träffade min man i ett band. Och gitarristen gifte jag mig med (skratt). Vårt vardagsrum är fullt av gitarrer.

Helsingborg är en växande stad och en stad som ligger långt fram när det gäller innovationer. Vilka utmaningar har Helsingborg idag? Och vilka utmaningar kommer staden att möta i framtiden?

Det var en stor fråga. Vi har ju fått ett uppdrag från politiken. Utmaningarna som vi jobbar med just nu, det är att se till att det blir en trygg stad, att vi fortsätter att vara innovativa och hitta nya lösningar i välfärden, Det ska vara ett särskilt fokus på de stora välfärdsfrågorna.

Vi har bott i Helsingborg i 23 år, vi flyttade hit när våran yngste kille var 2 veckor gammal, på grund av min mans jobb. Då flyttade vi till Ramlösa där vi bodde några år. Sen flyttade vi till Laröd och bodde där i 10 år, och nu sen ett par år tillbaka så bor vi i Oceanhamnen. Så jag har sett lite olika delar av Helsingborg de här 23 åren, har trivts bra på alla ställen. Jag och min man, vi har 2 grabbar, de är 23 och 26 och har flyttat hemifrån. De pluggar och jobbar, vi är jättestolta över dem.

Sen intressen, jag tycker det är jättehärligt att vara ute på havet. Jag har också varit väldigt trädgårdsintresserad, men nu har vi ju ingen trädgård så vi får väl se om det intresset blommar upp igen nån gång framöver.

Jämfört med tidigare har vi haft spetskompetens inom ett antal områden men kanske inte kommit lika långt i de nya lösningarna för skola/vård/omsorg, så det kommer vi att lägga mer fokus på framöver. Det är tryggheten, det är sysselsättningen, att se till att så många som möjligt får ett arbete, det är att fortsätta vara innovativa. Sen är det ju den gröna omställningen som har varit viktig för Helsingborg under så många år, som är fortsatt viktig framåt.

Vi har en beställning från politiken kring fyra områden där vi ska visa ett resultat som organisation. För att det här ska hända så behöver vi ha tre områden som vi fokuserar på. Det kommer att vara den gröna omställningen, det kommer att vara social omställning, och det kommer att vara digitaliering. De tre områdena kommer alla som jobbar här att höra mycket om och vara med och bidra till de närmaste åren.

Målsättningen är ju att Helsingborg ska bli en av världens bästa städer att bo och verka i redan 2027. vad krävs för att uppnå detta, det ligger ju bara drygt tre år fram i tiden?

Det är viktigt att vi är måna om att vara öppna och nyfikna och verkligen strävar tillsammans för att det ska lyckas. Och jag tror att det är viktigare än nånsin i den tid som finns att vi som samhälle på allvar

Vision & målbild

Positionering

Löfte

Personlighet

Upplevelse

Helsingborg år 2035 ska vara en skapande, pulserande, gemensam, global och balanserad stad för både människor och företag. Staden ska vara spännande, attraktiv och hållbar.

Målbild 2027: Tillsammans gör vi Helsingborg till en av de bästa städerna att leva och verka i år 2027.

Vi når målet med hjälp av samspel och innovation.

Det framtida Helsingborg vi arbetar tillsammans med att skapa.

Staden där innovation är för alla.

Vem vi är och hur vi kommunicerar och agerar, i relation till andra städer och världen.

I Helsingborg är fanimej allt möjligt.

Vad människor kan förvänta sig när de möter oss, och vad vi lovar att leva upp till.

I Helsingborg...
...är vi innovativa och öppna för att lära nytt.
...är vi tillgängliga och enkla för att göra med.
...vågar vi göra saker lite annorlunda.
...får vi saker gjorda.

Drivkrafterna bakom vår kommunikation och vårt agerande, som guidar oss till att leva vårt löfte.

Hur vi upplevs av människor, inom och utanför Helsingborg.

Vi har ju kommit långt på många områden vilket är tur, men det som krävs är att vi gör det tillsammans, att vi inte tror att det är "några där borta" som ska fixa det. Vi är 12 000 som jobbar i kommunen och 160 000 som bor här. Vi behöver hjälpas åt med det här. Vi måste bygga den stad vi vill ha tillsammans.

Till vår hjälp har vi vårt näringsliv som vill vara med och bidra, vi har en massa organisationer som verkar för det här, vi har kontakter både nationellt och internationellt.

faktiskt går in och bygger den värld som vi vill ha.

Till sist Carina, har du världens bästa jobb, och varför har du det?

Jag har absolut världens bästa jobb, och det har jag därför att jag får vara med och bygga den värld som vi människor ska leva och växa och må bra i. Det är det finaste jobb man kan ha.

En bild från Malmö, västra hamnområdet som hänger mellan himmel och hav, sett från Ribersborg.

Turning Torso står som ett utropstecken i den annars jämnhöga bebyggelsen.

Bild: Christopher Clarkson

MIXAT

Källor:
wikipedia
Bigthink

Bilder:
Creative Commons
Worldhistory.org
Kremlin.re
United Nations Photo

www.dvmedia.se

De som lyssnar på snabb och hög musik krockar dubbelt så ofta som de som lyssnar på lugn musik.

Om reklam och barn.

4300 miljarder kronor används i reklam syfte varje år!

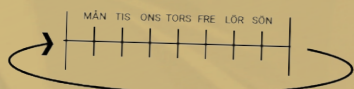
Barn under 8 år förstår inte reklamen, utan tror att det är sanning, opartisk information.

När företag gör reklam för barn använder de äldre barn som de mindre ser som förebilder.

En stor del av dagens barn är idag uppkopplade till någon typ av media hela nio timmar om dagen. Så mycket reklam har aldrig människan varit utsatt för tidigare.

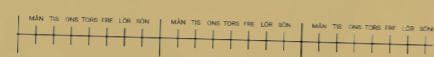
Så kan man se på veckor Vem är du?

Alternativ 1

1:
Ser man på veckor på det här sättet brukar man skjuta upp saker. Det är ju inte så långt till nästa måndag, eller hur?

Alternativ 2

2:
Ser man på det här sättet brukar man ta tag i saker i tid. Det är långt till nästa måndag ju.

Bermudatriangeln

Bermudatriangeln, också kallad Dödens triangel är en region i västra Atlanten. Området är ungefär 1 miljon km², triangelformat med hörnen vid Florida/Miami, Puerto Rico och givetvis Bermuda.

I området har flygplan och skepp försvunnit spårlost under mystiska omständigheter. Detta har lett till en mytbildning kopplat till paranormala eller utomjordiska aktiviteter. Ett fall som gav upphov till myten är USS Cyclops, ett lastfartyg på 165 meter med 300 personer ombord som försvann spårlost 1918. Myten började dock på allvar 1945 när 5 stridsflygplan samt ett räddningsflygplan försvann under mystiska omständigheter.

1974 skrevs en bok där man hävdade att ett ovanligt stort antal fartyg och flygplan hade förlit av oförklarlig anledning. Den följdes året efter av en bok som förklarade att de flesta förlisningar hade skett i hårt väder, och många inte ens inom området. Och de flesta skepp och flyg har passerat där utan någonting har hänt.

Det finns många myter om triangeln, vissa tror att det är utomjordingar som kidnappar människor och vissa tror att det är en undervattensvulkan. Andra tror det är ett magnetiskt fält som slår ut elektriska system. Undervattens-jordbävning och gasbubblor av metanhydrat är ännu ett par förklaringar.

M/S SEA DIAMOND

var ett Kryssningsfartyg som byggdes 1984 i Helsingfors i Finland. Fartyget som byggts för rederiet Birka Line, sjösattes 1985, då med namnet Birka Princess. Det kostade 350 miljoner finska mark, ca 59 miljoner Euro, det var 142,9 meter långt med en bredd på 24,7 meter och kunde ta 1.500 passagerare. Fartyget seglade för det mesta mellan Stockholm och Mariehamn på Åland, men gick även på längre Östersjökryssningar.

2006 köptes fartyget av det cypriotiska rederiet Louis Cruise Line, och bytte då namn till M7S Sea Diamond. Redan efter drygt ett år, i april 2007 gick fartyget på grund på ett vulkanrev och sjönk, förmodligen på grund av felaktiga sjökort. Detta hände vid Thira, i calderan vid den grekiska ön Santorini. Fartyget vilar på nu havets botten på 125-140 meters djup. Av oro för miljöförstöring vill den lokala myndigheten att fartyget bärgas, men den grekiska regeringen ansåg att det skulle bli för dyrt, och att kostnaden på 150 miljoner euro skulle betalas av försäkringsbolaget och rederiet. Dock verkar regeringen ha vänt i frågan. Den som lever får se...

Varför skriver vi då om detta? Jo, många svenska fartyg har en intressant historia. När fartygen byts ut i Sverige köps de gamla av rederier i andra länder och börjar en helt annan historia. Våra egna färjor mellan Helsingborg och Helsingör har bl a hamnat i Mexiko, Uruguay och på Kap Verdeöarna. Ett har gått på grund, ett annat blivit kasino.

Jo, det förstås. Fartyget användes också i den svenska tv-serien Rederiet som gick 20 säsonger 1992 – 2002. I alla fall utsidan användes. Resten filmades på andra fartyg samt i SVT:s tv-studio. I serien hette båten M/S Freja, och det är en av Sveriges mest kända serier där några av våra största skådespelare medverkade. Serien finns numera på SVT Play.

Birka Princess som fartyget hette det mesta av sin livstid.

Fotorealistiska kejsare

AI är ju på tapeten numera. En av de många sakerna AI kan göra är att sätta ihop olika bilder för att skapa ett porträtt. Detta har man bland annat gjort med romerska kejsare. Man har sammanställt en mängd skulpturer och mynt, även beskrivningar, och på så sätt skapat fotorealistiska bilder av det troligaste utseendet. Det är gjort både med photoshop och Artbreeder, ett AI-verktyg.

Nu är ju detta inte helt 100% att så här såg personen ut. Men det är så långt det går med det material som finns.

Det är lite märkligt när man ser bilderna, det är så man tycker sig känna igen vissa; var har jag sett honom etc. Dock sticker ett par porträtt ut. Det är Julius Caesar som är väldigt lik en inte helt okänd rysk president... Det skulle ju onekligen förklara en del varför han agerar som han gör. Om man är öppen för reinkarnation vill säga. Dessutom har kejsaren Augustus vissa likheter med den senaste James Bond.

<https://bigthink.com/the-future/emperors-ai-facial-reconstruction/>

Lite om skyfall i Helsingborg

Vi har ju de senaste åren mer och mer känt av klimatkrisens verkningar på olika sätt. Det sätts både varmerecord och nederbördsrekord över hela landet. Vi hade ju här i Exo en artikel 2021 om hur Helsingborg jobbar med klimatförändringarna. I denna artikel riktar vi in oss mer på skyfall, vi ser ju ofta bilder med översvämmade vägar och källare vilket orsakar stora kostnader i samhället. Så hur ser det ut om det kommer ett riktigt skyfall i Helsingborg? Finns det områden som är speciellt utsatta?

När vi talar om skyfall här i Helsingborg brukar man referera till Köpenhamnsregnet då det föll ca 150 mm regn på två timmar, sannolikt den mest extrema korttidsnederbörd som skett i vår klimatzon. Skadorna uppgick till 8 miljarder danska kronor. Resultatet blev att staden omgäende drog igång åtgärder, en ny klimatanpassningsplan, för att anpassa staden så den klarar kommande översvämningar bättre.

Bland annat håller hela dagvattensystemet att byggas om så att skyfallen inte leds ned i avloppsrören som då svämmar över och pressar ut avloppsvatten på gatorna. Man har informerat medborgarna och gjort dem delaktiga i planerna. t ex för utformningen av grönytor och parker, tom våtmarker. Det är dit som vattnet kommer kommer att ledas, till platser som kan svämmas över.

Det finns bra skäl till detta. En studie säger att ett 10-årsregn som faller över naturmark ger ca 1,2 kubikmeter i sekunden per hektar i avrinning via åar och diken. Faller samma regn över hård yta, asfalt, betong, tak etc blir avrinningen hela 100 gånger mer, 120 kubikmeter i sekunden per hektar. (Karin Mace, SLU) Dock får man tänka att när marken är mättad blir avrinningen stor även på naturmarken.

Man räknar att anpassningen tar minst 20 år, men då är Köpenhamn en grönare stad med fler vattenspeglar, och som positiv bieffekt en stad med större biologisk mångfald.

Vad är ett skyfall då? Enligt SMHI så är definitionen av ett skyfall 50 mm på en timme, eller 1 mm i minuten.

När man tänker kostnader för ett skyfall så handlar det ju inte bara om de akuta insatserna. Det handlar ju även om skador på byggnader och infrastruktur och andra materiella skador, avbrottskostnader, sociala konsekvenser, effekter på miljösystemet, kostnader för privatpersoner. Så de faktiska kostnaderna kan vara kraftigt underskattade.

MSB menar att problemen kring extrema regn ställer krav på ett tvärsektorielt kunskaps- och beslutsarbete. Här i Helsingborg finns en styrgrupp som jobbar med klimatanpassning med representanter från Stadsbyggnadsförvaltningen och NSVA. Tidigare fanns även andra aktörer med som räddningstjänsten, Öresundskraft, Miljöförvaltningen, Kemira m fl.

Källor: Helsingborgs stad
MSB
SR

Bilder: DV Media
Pixabay
Rolf Sjölander

www.dvmedia.se

Carl Ingelsson

Hur ligger då Helsingborg till då? Jonas Bäckström på Stadsbyggnadsförvaltningen svarar: "Det finns definitivt en skillnad i angreppssätt jämfört med Danmark. Där betonas oftast att klimatanpassning även ska ge bra stadsmiljöer, medan det i Sverige hittills ofta har handlat mer om tekniska lösningar. Jag tror dock att vi rör oss mer mot det danska synsättet, där klimatanpassningen inte bara ska vara skydd utan även kunna bli bra stadsbyggnad."

"Konsekvenserna av skyfall kommer aldrig att kunna förebyggas fullt ut genom ökad kapacitet i ledningsnäten. Det skulle i de flesta fall vara praktiskt omöjligt och orimligt dyrt" säger Anders Wörman på KTH. Nyckeln till en skyfallstål stad är istället, precis som man gör i Köpenhamn, att skapa ytor där en översvämning kan ske utan allvarliga konsekvenser och en höjdsättning som leder vattnet rätt. Den största utmaningen är att säkra befintlig bebyggelse och infrastruktur eftersom höjdsättningen redan är given. För ny bebyggelse finns större möjligheter.

I det arbetet används begreppet grönblå infrastruktur i städer vilket innebär ett nätverk av grönska och vatten som minskar risken inte bara för översvämning men även torka. Samtidigt då med en grönare och attraktiv miljö med en större biologisk mångfald.

Helsingborg tänker också i dessa banor, att avrinningsvägar är viktiga, som t ex Hälsobacken där vattnet bör ledas vidare till havet. Större delen av de vattendrag som gick ovan jord förr går nu i kulvertar under jord, och dessa kan inte svälja de mängder som ansamlas vid ett skyfall. Detta gäller i hög grad Lussebacken.

Även grönytor är som sagt viktiga för infiltration och fördröjning. Staden belyser vikten av strategiska markförvärv för att kunna skapa nödvändiga ytor för utjämning och fördröjning. När det gäller finansiering bör man tänka långsiktigt för att få kontinuitet i klimatanpassningsarbetet, med samma tänk som med statens ansvar när det handlar om riksintressen.

Det är mycket viktigt att göra rätt från början i alla pågående och planerade projekt, att man tar med översvännings- och klimatanpassningsarbetet in i projekten. Detta för att undvika vårdslösa investeringar och för att slippa eventuella extrakostnader.

Man anser att staden har ett övergripande planeringsansvar för nya respektive befintliga områden, detta betonas i Stadsplan -22. Men fastighetsägare och verksamhetsutövare har ett individuellt ansvar. Exploatörer som bygger i områden med stor översvänningsrisk behöver ta ett större ansvar. Vid ombyggnation är det viktigt att förstå hur flödesvägar och vattenansamlingar påverkas. När det gäller industrier anser man att företagen själva måste ta ansvar och se över sina risk- och sårbarhetsanalyser.

Finansiering är ju avgörande för att arbetet ska kunna ske. Man håller på att se över olika alternativ som EU-finansiering, staden själv, verksamhetsutövare och fastighetsägare. Man har också tittat på om man kan "tvinga fram" utveckling inom de begränsningar som finns. Detta genom att ha en dagvattenavgift baserad på andelen hårdgjord yta. Detta gör man t ex i Växjö, men det strider mot VA-lagstiftningen i Helsingborg i nuläget. På nationell nivå finns initiativet "regnpeng".

Hur tänker man då vid ett skyfall? Man har en prioriteringsordning som ser ut så här:

- A - samhällsviktig verksamhet,
- B - tillståndspliktig verksamhet,
- C - akuta drunkningsrisker.
- D - i viss mån byggnader i allmänhet.

När det gäller samhällsviktig verksamhet handlar det om många olika områden. Finansiell och ekonomisk verksamhet, kommunikationer och grunddata, energiförsörjning, hälsa, vård och omsorg, livsmedel och dricksvatten, ordning och säkerhet, räddningstjänst och skydd av civil befolkning, transporter. Men listan är längre. Platser i denna kategori är t ex Knutpunkten, Öresundskraft, sjukhuset, hamnen, Örbyfältet (dricksvatten) och Öresundsverket (avloppsrening). En punkt som ofta faller bort är arenan Olympia som är en uttalad viktig anläggning i staden vid krissituationer. Det är en av få anläggningar med tak som rymmer många människor och har hygienfaciliteter. Dessutom har arenan helikopterkapacitet vilket är viktigt då sjukhuset inte har denna kapacitet.

Högst prioritering har Knutpunkten i kombination med Väst kustbanan samt hamnen. Efter det kommer pumpstationer som NSVA ansvarar för. Tredje prioritering handlar om framkomlighet, framför allt för räddningstjänst, polis, ambulans etc. Att säkerställa transportvägar och alternativa vägar.

Med tillståndspliktig verksamhet avses främst såna som använder kemiska ämnen eller är miljöskadlig, t ex oljeprodukter, klor, färg, lösningsmedel etc. Men även lokaler som hotell eller idrottsanläggningar, och en lång lista även här.

Akuta drunkningsrisker säger sig själv, och den sista punkten byggnader i allmänhet är väl den som ligger de flesta närmast.

Vilka områden är mer sårbara då? Ja, Råå är väldigt utsatt där man måste ha ett helhetsperspektiv. En möjlighet är om flertalet fastighetsägare kan samfinansiera åtgärder så att skyddet kan omfatta fler eller alla. Det finns också en del större vägar och järnvägen som kommer att översvämmas på ett flertal ställen. Detta kan skapa problem inte minst i akutsituationer då hjälp måste komma fram.

Hur som helst går det aldrig att gardera sig mot naturkatastrofer, man kan bara förbereda sig så

gott det går med de förutsättningar man har, prata med grannar, kanske göra gemensam sak etc. För skyfall blir ju allt vanligare i framtiden enligt alla prognoser.

Är du intresserad av hur det ser ut där du bor? Staden har gjort modelleringar inför både havsnivåhöjning och ett 100-årsregn. Dessa finns som pdf på stadens hemsida, se länkar nedan.

Till höger kan ni se två utsnitt av översvänningskartan över Helsingborg vid simulerat 100-årsregn. (Vi lägger två länkar nedan till stadens hemsida med detaljerad information)

Mörkare blått är högre vattenstånd och röda pilar är riktningen vattnet rinner. Kan vara svårt att se här men gå in på nedanstående länkar och se detaljerat material.

Överst till höger ser ni området mellan Pålssjö skog, Västra Berga, Fredriksdals friluftsmuseum och Slottshöjden. I övre vänstra hörnet ser man att järnvägsspåret blir översvämmat, och även grönytan vid Romares. I nedre högra hörnet ser vi en rejäl översvämning vid Johnson&Johnsons verksamhet vid Ringtorpsvägen efter att ha runnit genom parken.

Nedersta bilden visar en väldigt översvämmad Landskronavägen, delvis som en följd av att Lussebacken svämmat över och kulvertarna inte kunnat svälja mängden. Området är lågt liggande. Här ser vi också problem för bebyggelsen.

Här till höger är tre länkar, två till stadens information om klimatarbete, en till historisk karta från 1810 med dåtida vattendrag och våtmarker. På den sistnämnda välj bakgrundslager och karta 1810-tal.

Klimatanpassning

Planer och utveckling

Vattenatlas

OM REGNBÅGAR

Regnbågar är fascinerande och vackra och varje regnbåge är unik. Vi har nog alla hört om krukans slut vid regnbågens slut, men du kommer aldrig att hitta den. Eftersom regnbågen inte är den båge vi vanligen kan se, utan faktiskt en cirkel så finns inte ett slut. Denna cirkel kan ses från ett flygplan om du har tur att vädret är på din sida.

Regnbågen bildas när ljus reflekteras genom regndroppar. Det behöver inte regna, det måste vara fukt i luften. Det kan vara dimmigt, i vattenfall, vågor, fontäner etc. Ibland kan man se en dubbel regnbåge, det beror på att ljuset reflekteras två gånger i samma regndroppe. De två regnbågarna är spegelvända när det gäller färgerna, den färg du ser längst ut i den starka regnbågen är den som är längst in på dubbletten. Det är inte så vanligt att få uppleva dubbel regnbåge. Det finns även tre- och fyrfaldiga regnbågar, vanligtvis i grönt och purpur.

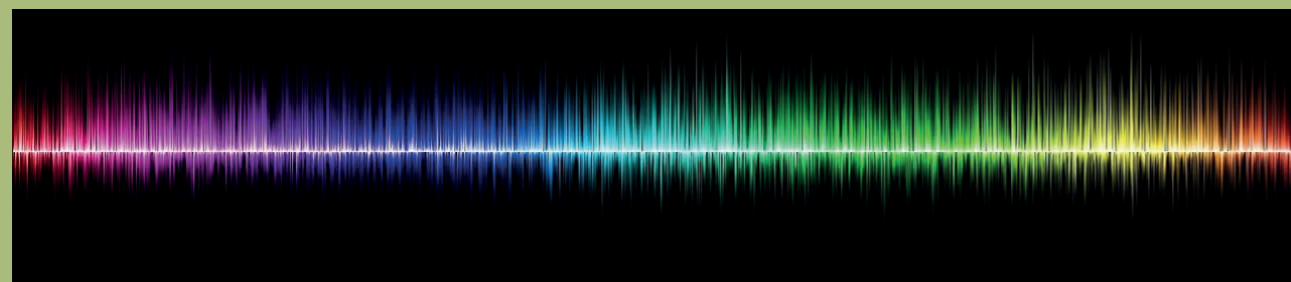

Dubbel regnbåge, speglingen med omvända färger.

En regnbåge ser ut som om den flyttar sig när du försöker röra dig närmare. Avstånd, solens och din egen vinkel och ljuset avgör hur du upplever regnbågen. Solens vinkel är vad som avgör regnbågens formation, ibland är den liten och svag och ibland stor och färgrik. Har du regnbågen framför dig så har du solen bakom dig. Dock finns ett fenomen som kallas vädresol eller solhund där solen är på samma sida som regnbågen. Den orsakas av solens brytning av kristaller i molnen.

Om du och din vän står bredvid varandra och tittar på regnbågen så kommer ni inte se exakt samma regnbåge. Det beror på att ljus studsar bort vissa regndroppar vilket gör att två personer upplever en regnbåge olika beroende på vinkel och ljus från den punkt man själv befinner sig. Om du tittar på regnbågen med ett öga i taget så kommer du få två olika upplevelser av samma regnbåge.

Man brukar säga att regnbågen består av sju färger: röd, orange, gul, grön, blå, lila, violett. En minnesregel är ROGBIV, färgerna utifrån och in. Men du kan inte se regnbågens alla färger, detta för att den faktiskt består av mer än en miljon färger. Det inkluderar färger som människans ögon inte kan uppfatta. Det finns också monokroma regnbågar, alltså de som bara har en färg.

Fenomenet vädresol eller solhund.

Har du haft tur att se en regnbåge på vintern? Det är mindre troligt men det händer att regnbågen visar sig även vintertid. Det är mindre vanligt eftersom temperaturen i den övre atmosfären är lägre och regndroppar blir till snöflingor. Det gör att ljuset blockeras från att passera igenom dropparna.

Men regnbågar visar sig inte endast i dagsljus. Även nattetid kan man få uppleva regnbågar (månågar) som orsakas av månlysets reflektioner. Månågar är synliga i sällsynta fall under nätter när det är starkt månsken och himlen är mörk. Fullmåne eller nästan fullmåne är en förutsättning och att månen ligger relativt lågt på himlen mot regnet. Månågen uppfattas ofta som färglös eftersom ljuset brukar vara för svagt för att aktivera färgreceptorerna i ögonen.

Eldregnbåge är ett annat molnfenomen som är sällsynt. Det bildas av hexagonala iskristaller i cirrusmoln på hög höjd. Halon är så stor att regnbågen visas parallellt med horisonten, och kallas eldregnbåge då de ser ut som en brinnande låga.

En regnbåge brukar bara vara synlig en kort stund, men 2017 visade sig en regnbåge så länge som 8 timmar och 58 minuter, från 06:57 till 15:55. Detta vid Chinese Culture University uppe i bergen i Taiwan, och den observerades av både studenter och professorer.

Tidigare har en långvarig regnbåge visat sig över Sheffield i England år 1994. Den regnbågen varade mellan 09:00 och 15:00, den är dokumenterad av Guinness World Records.

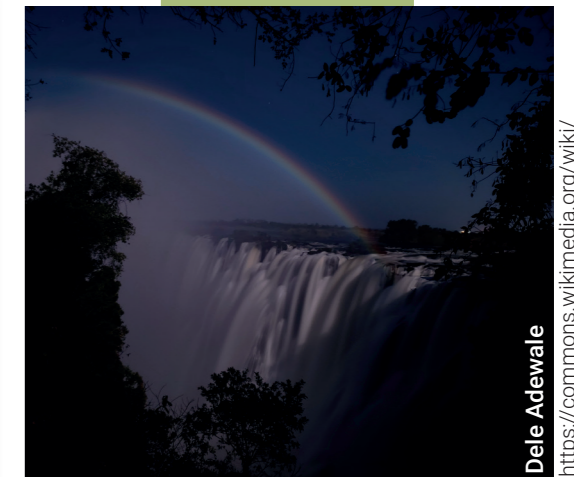
Till sist är jorden kanske inte den enda planeten i vårt solsystem som skapar regnbågar. De kan också finnas på Saturnus måne Titan när solljus träffar det flytande metanregnet, men de är då förmodligen mest infraröda.

Chris Bergström

Carl Ingelsson

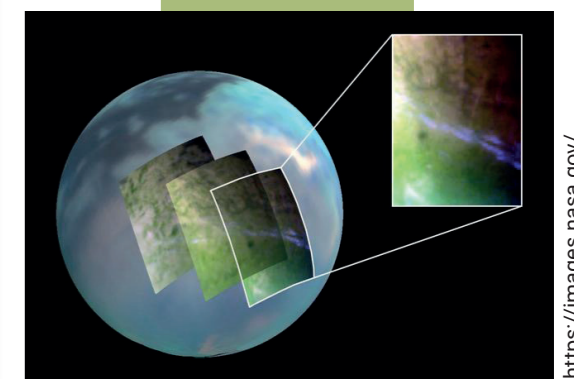
Månåge över Victoriafallen.

Dele Adewale
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Moonbow_over_Vic_Falls.jpg

Eldregnbåge.

Jeff Kubina
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Circumhorizontal_Arc.jpg

Moln på Saturnus måne Titan.

<https://images.nasa.gov/>

recherché
(adj.) carefully chosen, rare, or exotic

Pernilla Gormélius

Recherché

Humming bird

Mikael Nilsson

Flowermoon

Moonride

Erik Myhrvold

Chris Bergström

Här är ett uppslag med lite blandad fakta om Helsingborg som du kanske inte visste. Vi tycker det är bra med lite återblickar ibland, man får perspektiv på stadens utveckling genom åren.

”Kaffegöken”, så kallades skämtsamt huset som började byggas 1959 i korsningen Drottninggatan/Hälsövägen och Pålsögatan. Varför då kan man undra? Jo, en stor reklamskylt för kaffe fanns högst upp samtidigt som Systembolaget vid tillfället hade butik i bottenplanet.

Helikopterservice som fanns i ca 20 år fram till 2002, kan ha varit världens minsta internationella flygplats. Den var ca 4200 m² stor, eller liten rättare sagt. Det är inte ens en halv hektar. Den kallades Helsingborg International och låg vid havet norr om stadens avloppsreningsverk, väster om Pixlapiren. Flygplatsen dominerades nästan helt av helikopterpendeln till Kastrup. År 2000 transporterades drygt 85 000 passagerare till och från Kastrup.

Killbergs konstgalleri, startat 1935 i våningen över butiken som Helsingborgs första permanenta lokal för konstutställningar vid sidan av Vikingsbergs konstmuseum. Redan 1896 förekom det utställningar av aktuell konst i någon avskild del av affärslokalen. Här visades under några decennier en lång rad separatutställningar, inte minst av regionens ledande konstnärer. Hilma af Klint som bodde en period i Helsingborg sålde en tavla för 100:- på 30-talet. Bokhandeln som numera heter Akademibokhandeln, grundades 1824 som Sveriges första bokhandel, men även tryckeri och tidning. Helsingborg var då en obetydlig småstad, och landshövdingen ansåg att det var meningslöst. Just därför var bokhandeln från början mer av en diversehandel, förutom böcker och kontorsmaterial sålde man musikinstrument, tapeter, cigarrettmunstycken, inkokt hummer och ostron. Ja, och konst också då förstås.

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Frimurarhuset,_May_2018.jpg

”Landskrona löpare”, öknamn på Carl Fuhrmark. Han kom från Landskrona och hade fått sitt öknamn då han sprang med bud mellan städerna i Skåne, alltid på bara fötter och barhuvad. Det påstods att han ledigt sprang den 1,5 mil långa sträckan mellan Ramlösa Brunn och Landskrona på en timme. Bönderna brukade säga att man hade opererat bort mjälten på honom, eftersom han aldrig fick ”mjälthugg” när han sprang. En minnes-tecknare beskriver honom på följande sätt: ”Hans utseende var sydländskt, brunbränd, svart hår och mustascherna svarta och nedhängande. Han var vitklädd och i ena handen brukade han ha en liten piska till skydd mot ilskna hundar. Då han kom springande från Landskrona rann svetten i strömmar av honom, och han förmådde inte tala på en lång stund”. Carl Fuhrmark dog under arbete i Ängelholm våren 1871 vid 49 års ålder.

Pålsjö slott

Helsingborg var danskt då namnet Pålsjö träder in i historien. Redan på 1430-talet närmare bestämt då den danska släkten Bille var ägare. 1491 kallades stället för Pawelskiøb. Pålsjö har haft många olika namn genom seklerna såsom Påvels gård, Stora Pålsjö, Påvelstorp och Påvelsköp.

Pålsjö slott

År 1663 blev Johan Forsman ägare till Pålsjö och började direkt efter köpet att uppföra en ny ståndsmässig huvudbyggnad. Året efter han köpt Pålsjö blev han adlad och kunde därför ansöka om säterprivilegier, vilket han fick. Detta innebar att gården blev skattebefriad vilket endast var ett privilegium för adeln.

Men redan under det skånska kriget 1676–1679 förstördes byggnaden. Och efter kriget blev Pålsjö svensk egendom och 1685 köptes egendomen av Helsingborgs före detta borgmästare Magnus Paulin. Då kallades egendomen för Stora Pålsjö. Paulin började genast rusta upp det plundrade och förstörda godset men det fick bli ett korsvirkeshus, hade inte råd att bygga i sten. Han uppförde även en kvarn och anlade en trädgård. Under slaget vid Helsingborg hade Magnus Stenbock sitt högkvarter på slottet.

Efter Paulins död övertog svärsonen vice amiral Gyllenskepp Pålsjö. Han hade det gott ställt och rustade upp godset ännu mer. Sedan blandar sig en härsklysten borgmästare in i leken, Petter Pihl. Han krävde att alla som gick förbi hans hus skulle lyfta på hatten, även om han inte var hemma. Hans betjänter fick slå hatten av de som inte gjorde det frivilligt. Ytterligare några led senare hittade Michael Andreas Cöster lera på Pålsjös ägor som visade sig kunna användas till fajansstillverkning och uppförde en fajansfabrik 1765 en bit ifrån huset.

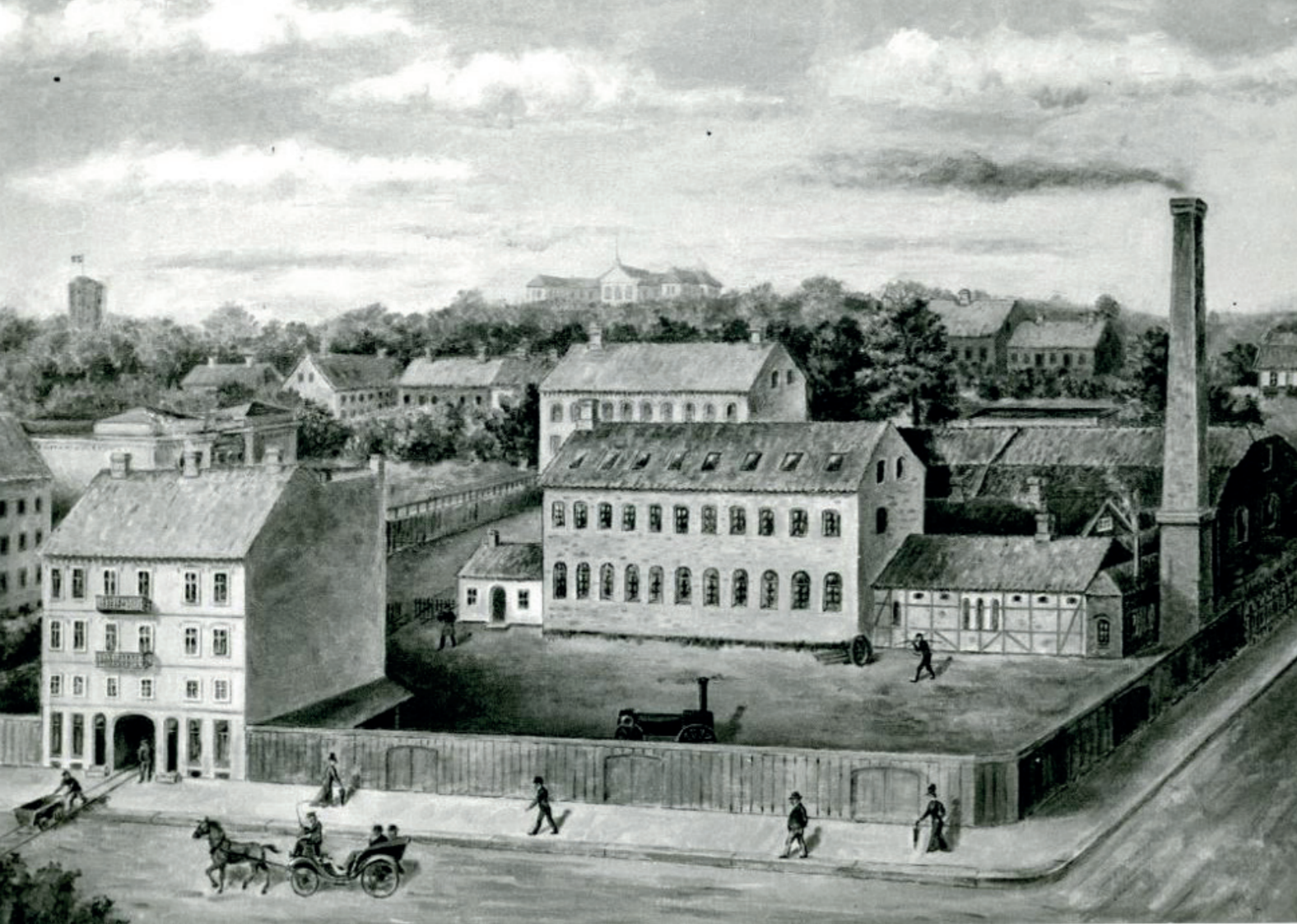
Från början av 1800-talet blev släkten Follin ägare, ända till 1957. Man byggde om husert 1869 till nuvarande utseende, det tillkom trappstegsgavlar och sadeltak samt en takkupol som togs bort fyra år senare.

Helsingborgs stad köpte jordegendomen 1908 och 1957 även slottet med parken. Då revs alla gamla torp på ägora samt trädgårdsmästarebostaden och själva slottet började förfalla. Först 1981 beslöt man att rusta upp slottet ordentligt vilket tog ett par år, och stadens parkförvaltning flyttade in. De flyttade dock ut efter några år och slottet köptes av Slottsherren AB 2006 och är numera kontor.

Nyårsfirande på Mollbergs 1943.

Hotell Mollberg på Stortorget har anor ända från 1600-talet, då ett värdshus fanns på platsen. Och det verkar det ha varit ända till 1802 då styrmannen Peter Mollberg köpte rörelsen av traktör Erik J. Winströms sterbhus. Denne hade drivit rörelsen sedan 1767. Hur som helst, i samband med övertagandet bytte man namn till Mollbergs. Då var det fortfarande rätt blygsamt, ett envåningshus helt enkelt. Men rörelsen växte, och 1814 lät Mollberg uppföra en tvåvåningsbyggnad på samma plats, med stadens största danssal vilket förmodligen glädde många. Nästa förändring skedde 1884, då ägaren Louis Goetze i två etapper uppförde hotellet till hur det ser ut idag. Den västra delen uppfördes 1884, den östra som uppfördes under 1900-talets första år var en påbyggnad av det befintliga tvåvåningshuset från 1814. Nu blev Mollbergs ett av de mest kända hotellen i södra Sverige, med gott anseende och stora utrymmen för fester och baler.

Ruutska bruket

Helsingborgs första industri

Greve Eric Ruuth, så hette han som år 1798 köpte tomten som sträckte sig längs nuvarande Trädgårdsgatan. Här startade han ett järngjuteri och en fabrik som tillverkade saltglaserade kärl. Det var dessa fabriker som kallades "Bruket". Detta företag lever faktiskt kvar på ett sätt, dock har det uppgått i större och större koncerner under andra halvan av 1900-talet.

Greve Ruuth var ingen nybörjare i den här branschen. Två år tidigare hade han förvärvat Skånska Stenkolsverket i Höganäs. Precis som

han tidigare hade gjort på sin gård Ulfunda i Bromma, fick han användning av restprodukten, leran. Denna verksamhet flyttade han ner till Helsingborg.

Verksamheten gick bra, redan 1803, fyra år efter fabriken startade tillverkades 90 500 kärl.

Arbetsstyrkan på 21 personer bestod av mästare, gesäller, hantlangare, gipsformare och "gossar". Man tillverkade bruksföremål vid lerkärlsfabriken som drejades eller pressades för att sedsan saltglaseras, t ex syltburkar, krus och kokkärl.

Ruutska bruket låg från början på en tomt som avgränsades av Järnvägsgatan som då var strandlinjen, Prästgatan, Södra Storgatan och Trädgårdsgatan. På bilden ser man Kärnan längst upp till vänster och f d Nicolaiskolan i mitten. Bilden till vänster är från ca 1880.

Källor:
Hbg Stadslexikon
Wikipedia

Bilder:
Carlotta
Creative commons

www.dvmedia.se

Innan vi går vidare med bruket kan vi titta lite på vem Eric Ruuth var. Det visade sig att han skulle ha varit värd en egen artikel, men vi nöjer oss med en liten glimt här.

I Wikipedia nämns hans titlar: svensk greve, finansminister, generalguvernör, lantmarskalk, kapten, företagare, grundare av Höganäsbolaget.

Han var adlig, och med Stenbock i släkten var det tidig skolning inom armén, han blev kadett vid 11 års ålder. 22 år gammal lämnade han armén för hovlivet med titeln Kapten. Han blev nära vän med Gustav III, och var en av de mer trogna gustavianerna. Han steg snabbt i graderna ända till finansminister. Av olika omständigheter hölls han personligen ansvarig för Gustav III:s ryska krig och tvingades pantsätta allt han ägde och avskedades.

Trots skamfilat rykte stod han vid kungens sida, blev ståthållare på Drottningholms slott, senare lantmarskalk vid riksdagen i Gävle och senare upphöjd till greve. När Gustav III mördades och stämningen var antigustaviansk uppstod konflikter, så Ruuth ägnade sig därefter åt näringslivet.

Något otippat visar det sig att Eric Ruuth förde ostkulturen till Sverige. 1786 anställde han en schweizare för att ta fram en svensk ost, vilket uppenbarligen lyckades. Resultatet blev den svenska herrgårdskosten.

Ruuth var frimurare, han var gift tre gånger. Som om detta inte räckte upphöjdes han till Serafimerriddare 1791, erhöll Vasaordens stora kors 1805, samt blev ledamot av Vetenskapssakademien 1802 och hedersledamot av Lantbruksakademien 1812. Samt lite till som inte får plats här...

Tillbaka till bruket. När greve Ruuth dog 1820 bytte företaget ägare många gånger, det verkade dock ha gått väldigt bra. Det låg rätt i tiden med industrialiseringen. Järngjuteriet står det tyvärr inte så mycket om förrän 1870-talet då det hette Helsingborgs Mekaniska verkstad. Då blomstrade företaget på grund av utbyggnaden av järnvägsnätet.

Lerkärlsfabriken kom under denna tid mer och mer i skymundan och lade ner verksamheten 1922.

Chris Bergström

Carl Ingelsson

Helsingborgs Mekaniska Verkstad flyttade däremot in i nybyggda lokaler på Hästhagen 1939-40. Företaget inriktade sin produktion på elektriska motorer, generatorer och transformatorer. 1950 bytte man namn till Elektromekano. Koppartåden som behövdes till produktionen fick man av sitt dotterbolag Elektrokoppar.

Men det tar ju inte slut där, Elektromekano köptes först av L.M. Ericsson, senare övertog ASEA aktiemajoriteten och 1967 uppgick Elektromekano i ASEA genom ett fusionsavtal. Ja, och till slut genom ett annat lite mer känt fusionsavtal med Brown Boveri hamnade vi där vi är idag med det stora globala företaget ABB som verkar i ungefär 100 länder och har 105 000 anställda.

Men en liten bit av det hela började faktiskt i Helsingborg!

Michael Jensen

Bilder:
Michael Jensen
Pixabay

Källor:
Kalenderfakta
Wikipedia

Kalendern

Vår kalender, var kommer den egentligen ifrån?

Vi känner ju alla till månadernas namn, januari till december, men har ni någonsin undrat var namnen kommer ifrån? Eller ursprunget till vårt kalendersystem?

Dagens kalendersystem infördes i Sverige 1753 och kallas den gregorianska kalendern. Denna har sitt ursprung i den Julianska kalendern som i sin tur härstammade från det romerska kalendersystemet som började användas år 753 f.kr. Den romerska kalendern var en mån- och solbaserad kalender som hade tio månader och perioden "vinter". De 10 månaderna var indelade i 38 veckor som var 8 dagar långa, dvs totalt 304 dagar. Så vintern blev då 61 dagar lång.

Januari och februari lades till i slutet på året år 713 f.kr, och de fick också sina namn i den vevan. 23 februari blev årets sista dag. Januari fick sitt namn ifrån den romerska guden Janus. Han var gud över grindar och dörrar, och avbildades oftast med två ansikten, ett som tittade åt det förflutna och ett annat mot framtiden. Dessutom började man använda skottår för att kompensera för jordens omloppsbana runt solen.

Solen Caesar...

När Julius Caesar blev romersk härskare gjorde han om kalendersystemet till att vara baserat på jordens omloppsbana runt solen. Det vill säga ett solkalendersystem, det vi har idag. Det systemet kallades för den julianska kalendern.

År 46 f.kr blev känt som förvirringens år, då Caesar för att korrigera felet förlängde året till 445 dagar, det längsta året i historien. Men förvirringen fortsatte, skottåren kom vart tredje år, så först 8 e.kr blev den julianska kalendern justerad av kejsar Augustus, och skottåren kom hädanefter vart 4:e år som idag.

Efter Julius Caesars död gav man den sjunde månaden ett nytt namn för att hedra honom, juli. Och den åttonde månaden namngavs till augusti efter den romerska kejsaren Augustus.

På 1500-talet senare ville Paven Gregorius XIII ändra lite i den julianska kalendern. Det innebar att årtal som är jämnt delbara med 4, förutom de år som är jämnt delbara med 100, dock ej de år som är jämnt delbara med 400 blev skottår. Till exempel är år 1600 och 2000 skottår, men inte 1700 eller 1800 då de inte är delbara med 400. Med detta bytte kalendersystemet namn till den gregorianska kalendern i alla fall, det som vi har idag.

Vad månadernas namn beträffar hänger lite kvar från den gamla romerska kalendern. Det var som sagt inga namn på januari/februari då, och mars till juni var namngivna efter gudar förutom april. Juli till december däremot var från början namngivna efter de latinska namnen för månadens plats i kalendern. Det vill säga de latinska namnen för siffrorna fem till tio, då juli till december var månaderna fem till tio, istället för månaderna sju till tolv som de är idag.

Varför månaderna heter som de gör

Januari

Januari

Har fått namn efter den romerska guden Janus med två ansikten, ett som tittade åt det förflutna och ett annat mot framtiden.

Februari

Februari

Härstammar från den etruskiska guden Februus. En samtida romersk festival hette Februalia, den handlade om rening och försoning, men även fruktsamhet. Det latinska ordet februa betyder "att rena".

Mars

Mars

Namngiven efter den romerska krigsguden som var den romerska statens speciella beskyddare. Det var under den här tiden som militäraktioner fortsatte efter avbrott på grund av vintern.

April

April

Ursprung från det latinska ordet aperio, vilket betyder "att öppna". Alternativt apricis En referens till att våren oftast började runt den här tiden.

Maj

Maj

Namn given efter Maia, en romersk gudinna som var växternas och växandets beskyddarinna. Hade också ursprung ifrån latinska ordet maiores, "de äldre". Den äldre befolkningen hyllades oftast under den här tiden.

Juni

Juni

Efter gudinnan Juno som var gudinna för den vitala kraften. Hon var beskyddare/övervakare av giftermål och kvinnors välfärd. Juvenis, latinska ordet för "unga människor", hade också en del i namnsprunget.

Juli

Juli

Namngiven efter Julius Caesar, efter hans död.

Augusti

Augusti

Namngiven efter den första romerska kejsaren, Augustus Caesar. Också efter Julius död.

September

September

Har sitt ursprung från det latinska ordet för siffran sju, septem. Detta då september var den sjunde månaden i den gamla romerska kalendern.

Oktober

Oktober

Från det latinska namnet för åtta, octo.

November

November

Än en gång från en latinsk siffra, i detta fall nio, novem.

December

December

Och till sist är det december. Såklart en siffra den också, decem, tio.

VARIERANDE VETANDE

Rebecca Sundgren

Bilder:
Creative commons
Pixabay

Det mesta i världen kostar pengar och prislappen spelar oftast stor roll för de flesta. Dock inte för vissa som förmodligen knappast behöver kämpa för sin existens. Man förundras hur mycket som kan betalas för status, även om kvalitén förmodligen också är den bästa. Här tar vi upp några av de dyraste sakerna i världen, de flesta är fortfarande aktuella men listan ändras ju snabbt. Allting kan ju bli lite dyrare, inte bara elen och maten som för de flesta... Tyvärr kan vi inte visa bilder på allt pga copyright, men vi bifogar länkar.

Bugatti La Voiture Noire

Pris: 115 miljoner kronor.

Fotbollsstjärnan Cristiano Ronaldo som är en av världens rikaste har köpt världens dyraste bil. Den har tillverkats i endast ett exemplar för att fira tillverkarens 110-årsjubileum. Bilen har enligt många världens bästa motor (vilket är rimligt om den kostar 115 miljoner) och har 1500 hästkrafter, går från 0 – 100 på 2,5 sekunder, och har en toppfart på 380km/h.

Bugatti La Voiture Noire

Kolla in länken här

<https://www.bytbil.com/nyheter/han-kopte-varldens-dyraste-bil-17632>

Graff Diamonds Hallucination

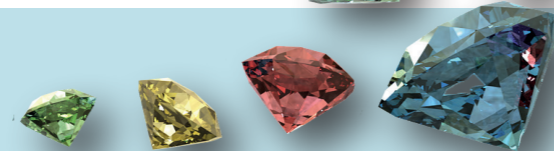
Pris: ca 575 miljoner kronor

Denna klocka skapades för kungligheter, skulle de inte ha råd finns det miljardärer nog i världen som har råd. Klockan är smyckad med över 110 karat färgade diamanter med olika slipningar. Det är inte bara diamanterna som är värdefulla, själva uret (som knappt syns bland alla diamanterna) är riktigt bra, man behöver inte ens dra upp det eller byta batteri. Det finns bara ett exemplar av denna unika klocka som idag är världens dyraste klocka. Som en liten jämförelse så skulle de 55 miljoner dollar klockan kostar kunna ge över 1 miljon barn ett mål mat om dagen i ett år.

Kolla in länken här

<https://www.topp10.info/varldens-dyraste-klockor/>

Salvator Mundi

Pris: ca 3,8 miljarder kronor

Tavlan "Salvator Mundi" som föreställer Jesus. är målad av Leonardo Da Vinci på 1500-talet. Den tillhörde kung Karl I av England men försvann 1763, och dök upp vid förra sekelskiftet. Den var i dåligt skick, ansågs inte vara gjord av da Vinci, och såldes 1958 för 60 pund! Årtusendets klipp?

<https://www.svt.se/kultur/tavla-av-leonardo-da-vinci-sald-for-3-8-miljoner>

Kolla in länken här

Solglasögon

Pris: ca 3,8 miljoner kronor

Chopard och Rigo Vision heter det schweiziska företaget som gjort dessa solglasögon. De är gjorda av 60 gram 24 karats guld och är dekorerade med 51 diamanter.

<https://www.catawiki.com/sv/stories/5065-topp-5-dyraste-solglasogonen>

Kolla in länken här

Huset artikeln handlar om är snäppet större än detta... Kolla på länken.

Kaffe - Kopi luwak

Pris: över 6 000 kr kilo

Tycker du kaffe är dyrt kommer du nog inte att köpa detta. Det här kaffet skördas i Filippinerna och Indonesien. Där matar man Sibetkatten med kaffeböner. Dessa böner bajsas sedan ut, plockas upp för att torkas/rostas. På grund av detta får kaffet en lenare och mindre bitter smak. Och högre prislapp.

Kolla in länken här

<https://www.svt.se/nyheter/vetenskap/har-ar-djuret-som-bajsar-guld>

Hus

Pris: 2,3 miljarder kronor

Huset i Palm Beach/Miami i Florida ligger på en konstgjord ö, Tarpon Island, ett stenkast från Donald Trumps Mar-a-Lago. Det byggdes på 30-talet och är numera på 2300 kvadratmeter, själva ön är på 10 000 kvadratmeter. Huset har ett inomhus-spa, frisörsalong, bastu, vinkällare, hiss och ett gym förutom då 11 sovrum, 15 stora badrum, 7 toaletter och 4 kök. Ja, och tennisbana och två pooler, samt ett gästhus förstås om nu alla inte skulle få plats.

<https://hemnytt.com/har-ar-varldens-dyraste-hus-just-nu/> Från: Miami/ florida

Kolla in länken här

Böcker

Titel:
Astrid Lindgren - En levnadsteckning
(1977)

Författare: Margareta Strömstedt

Vill man läsa och lära sig mer om Astrid Lindgren så är detta en bra bok. Den är skriven av Margareta Strömstedt som under tre decennier var en nära vän till Astrid. Margareta samtalade mycket med Astrid och många andra. "Jag har tagit god tid på mig att fara runt i socknarna kring Vimmerby och leta upp platser och människor med anknytning till Astrid Lindgren".

I boken får man en inblick om hur Astrid växte upp och hur hennes liv utvecklades. Det var tur att hon ändrade sig, för när Astrid var 13 år skrev hon en uppsats och bestämde sig att någon författare skulle hon absolut aldrig bli!

Om man till exempel undrar var alla sagofigurerna kommer ifrån, hur deras namn och påhitt kom till så får man reda på det. Det visar sig att namnen och karaktärerna många gånger är baserade på släktingar eller andra människor i Astrid Lindgrens närhet.

"De flesta levnadsteckningar handlar om personer som avslutat sina liv och inte har någon chans att diskutera slutsatser och korrigera missuppfattningar. Den fördelen har i alla fall den här varianten av biografi att den inte innehåller några verklighetsfrämmande spekulationer. De har huvudpersonen punkterat"/Margareta Strömstedt.

Jag tycker boken är mycket intressant, och att den är skriven av en vän till Astrid gör att man kommer in på djupet, det gör boken speciell när det kommer till biografier om Astrid.

En omarbetad och utökad upplaga gavs ut 1999.

Ofta när man läser en bok så förutsätter man att författaren kommer någon annanstans ifrån, om man nu inte vet förstås. Men det finns faktiskt en mängd författare ifrån eller med stark anknytning till Helsingborg, allt ifrån barnboksförfattare till medlemmar i Svenska Akademien. På nästa sida kommer några exempel, kända och okända, tyvärr ännu fler onämnda pga platsbrist.

Chris Bergström

Källor:
Wikipedia
Hbg Stadslexikon

Bilder:
Creative commons
DV Media

www.dvmedia.se

Bob Hansson debuterade 1998 med Heja Världen, som till dags dato har följts av ytterligare tre diktsamlingar, en poetik, en intervjubok (Kärlek Hur fan gör man) samt fyra romaner. Sedan dess har Hanssons böcker översatts till ett flertal språk. Han har fått flera pris och samarbetat med väldigt många musiker.

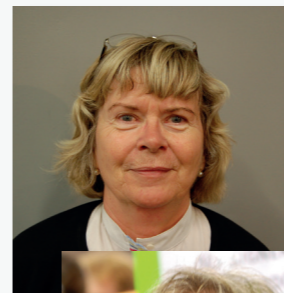

Bob Hansson.

Hans "Hasse" Alfredson var en svensk komiker, filmskapare, författare, skådespelare, regissör, scenograf och översättare. Hans Alfredson föddes i Malmö, men när han var sju år gammal flyttade familjen till Helsingborg. Alfredson debuterade 1948 som skribent på Helsingborgs-Posten, där han bland annat skrev filmrecensioner under signaturen "Simson". Från 1961 är det en strid ström av teater- och filmmanus, böcker, barnböcker, sångböcker, dikter med mera. Både egna och samarbeten.

Anders Johan Österling, född 1884 i Helsingborg, död 13 december 1981 i Stockholm, var en svensk poet, författare, översättare, litteraturkritiker och ständigt sekreterare i Svenska Akademien som han valdes in i som den yngste medlemmen någonsin. Han blev också den som suttit längst, 62 år.

Karl Ragnar Gierow, född 1904, död 1982, var en svensk teaterregissör, författare och översättare. Från 1961 var han ledamot av Svenska Akademien. Han var även chef på Dramaten 1951-1963. Han skrev poesi, essäer, pjäser samt filmmanus. Han fick flera utmärkelser och priser.

Bodil Jönsson, är en svensk fysiker och författare, mest känd från Fråga Lund. Hon har skrivit flera böcker som handlar om tiden, och har även varit sommar- och vinterpratere i radio

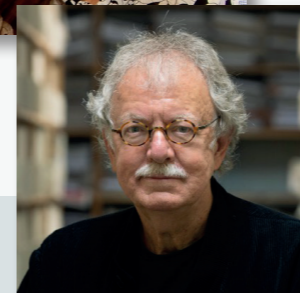
Sven Nordqvist, född 1946 i Helsingborg, är en svensk barnboksförfattare och illustratör (tecknare), mest känd för böckerna om Pettson och Findus, men har också skrivit och illustrerat andra barnböcker. Han var ledamot av Svenska barnboksakademien 1991-2011.

Petter Lidbeck, född 1964 i Helsingborg, är en svensk författare som har skrivit en mängd barnböcker men också thrillers som getts ut på flera språk och även filmatiserats. Han gick den 25 augusti 2010 ut med att det är han som är personen bakom pseudonymen Hans Koppel.

Alexandra Coelho Ahndoril, född 1966 i Helsingborg är en svensk författare. Hon är gift med Alexander Ahndoril, med vilken hon skriver kriminalromaner under pseudonymen Lars Kepler. Hon började dock skriva romaner om historiskt viktiga personer; Tycho Brahe, Heliga Birgitta och August Palm. Denna trilogi fick mycket bra kritik.

Sören Sommelius, född 1941 i Helsingborg, är författare och journalist. Hans far ägde Helsingborgs Dagblad där han började som kulturskribent för att sedermera bli chefredaktör. Han har rest i hela världen, bevakat krig, han är fredsaktivist. Detta har gett stoff till alla hans böcker.

Bilder till vänster: Bodil Jönsson, Sven Nordqvist, Alexandra Coelho Ahndoril och Sören Sommelius.

Michael Jensen

Ärlighet varar längst

Ärlighet är något man kommer långt med, brukar man säga, och personligen kan jag inte hålla med mer.

Det fanns en punkt i mitt liv där jag insåg att om man är ärlig blir saker och/eller händelser bättre. Till exempel om man är ärlig i ett förhållande, mellan vänner eller om polisen förhör en om en olycka etc.

Jag insåg detta när jag gick i mellanstadiet, när jag var barn. Det var efter en lunch i skolan som jag skulle torka av matborden. En av klasskompisarna var i vägen för ett av borden, jag bad honom att flytta på sig, det gjorde han inte, så jag la trasan på hans ansikte. Senare under skoldagen konfronterade han mig och försökte använda våld. En av mina andra vänner skyddade mig men det blev ändå lite våldsamt. Jag blev inte involverad i våldet men min klasskompis och min andra vän blev.

När lärarna sedan skulle förhöra alla parter angående händelsen visste jag inte riktigt vad jag skulle göra, så jag berättade allt från början, ärligt. Min klasskompis som jag bråkade med höll helt med mig angående händelserna som jag berättade.

Jag minns inte så mycket mer ifrån händelsen efter det utom att det inte blev något straff, jag och klasskompisen kom överens igen och att allt löste sig.

Efter den händelsen insåg jag att om man är ärlig med saker och ting kan saker inte bli värre, bara bättre. I resten av mitt liv, fram till denna dag, har jag alltid varit ärlig om händelser omkring mig och alla de händelserna har alltid löst sig, nästan alltid positivt, om inte alltid positivt.

Såklart, man ska vara ärlig men kanske inte alltid med hela sanningen. Till exempel om någon frågar hur det är efter att man fått reda på att en släkting eller vän har gått bort kan man svara ärligt och säga att det inte är bra men ändå kanske inte berätta varför. Eller om man hamnat i ett förhållande, inte vara öppen med det förrän allt fallit på plats och så vidare.

Överlag skulle jag säga att man kommer långt med ärlighet. Från min personliga erfarenhet, och från min synvinkel angående händelser som inte angår mig, så gör sanningen allt bättre.

Tycker jag, i alla fall, om jag ska vara ärlig.

RESAN TILL HIPHOP

Ahmad Abu Hawash

Det var då han såg det, det var då han insåg talangen. Det var då han märkte vilka som stannade eller drog sig undan. Det var då han insåg .... att han var Ashe.

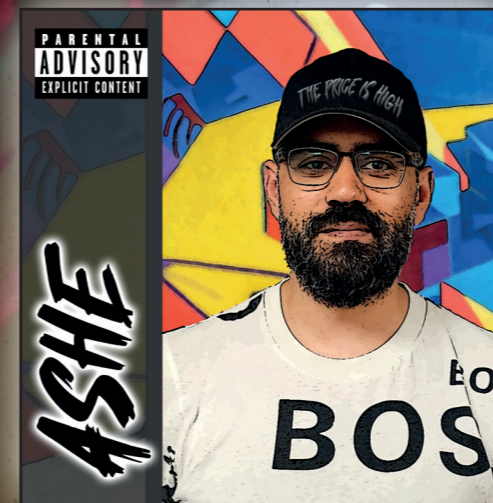
Hjärtat pumpade för första ögonblicket, från att han öppnade ögonen för första gången. Hans mamma var jätteglad men också trött efter födseln.

Hon beundrade honom så mycket och pappan var också glad. Ahmad blev namnet. Ahmad kommer från profetens namn, Muhammed. Hans föräldrar bosatte sig på Rosengården där Ahmad växte upp.

Han växte upp med tre andra syskon. Han har en storsyster som kom före honom och nu för tiden har han tre bröder. Han växte upp med två av dom. Han hade 10 kr i veckan som veckopeng och det var han glad över. Det var alltid något klipp, 3 för 10.

Lyssna på krönikan här

Ahmad började på Nanny Palmqvistskolan som var hans första skola. Han lärde känna fina människor och han hade en bra omgivning runt sig. Det var där han fick smeknamnet Ashe. Han lärde sig att vara tacksam, lugn och inte aggressiv. Han ville aldrig någon illa. Nåväl, han började i högstadiet på Fredriksdalskolan och det var där han blev intresserad av musik. Han fick en vän som höll på med hip hop, Ashe hittade sin grej, det blev roligare.

Han och hans vän började skriva texter ihop och freestyle tillsammans (improvisera). Det gick två år och då de började på Filbornaskolan träffade de två andra musikpolare. Ashe gjorde sig ett namn på skolan genom att freestyle för andra. Det kändes som att detta var hans riktiga språk.

Ganja (marihuana) kom in bilden och snart prioriterade han bara det och hip hop, han brydde sig inte om betyg. Det enda han brydde sig om var att rappa och röka på. Djävulen tog över, visade bara på villovägar. Vem var Ahmad, vem var Ashe, vem var vem? Något gjorde så hjärnan flippade ur. Han kunde inte skilja mellan den riktiga verkligheten och fantasin.

Alla som brydde sig om honom försökte prata med honom, men han förstod inte förrän hans mamma tog honom till läkaren 2013. I ett halvår var han dålig, men när han stabiliserades insåg han vem han var, vilka handlingar han hade gjort, vilka misstag han hade begått. Han började återhämta sig, ta lärdom och han fortsatte med sin musik. 2015 var han eld, han var tillbaka, det var då Helsingborg insåg vem Ashe var. Men själens erfarenheter står ofta kroppen dyrt. Priset var högt, Ashe amorterar fortfarande.

Kolla på en musikvideo med Ashe

Carl Ingelsson

Chris Bergström

Ur läkarjournalen...

Alla vet ju att läkare har det stressigt. När de skriver sina journaler blir det kortfattat, ibland för kortfattat och väldigt roligt. Följande anteckningar kommer bland annat från Östra sjukhuset i Göteborg.

Bilder: Pixabay

Patienten har varit deprimerad sedan hon träffade mig 1993.

Patienten har undan för undan minskat i vikt och väger nu endast 3 kg.

Har 34-årig son med sin dotter, drygt 10 år gammal.

Kan ej höja axlarna över huvudet om hon står rakt.

Patienten bor tillsammans med sin mor, som han ärvt efter sin far.

Patienten klagar över besvär med ögonen, som han haft de sista åren.

Vikten håller sig konstant, omkring 90 kilometer.

Patienten kan stå på tårna, men däremot inte på vänster stortå enbart.

Patienten söker sedan han fastnat med penis i dragkedjan och denna borttages med avbitartång.

Enligt brev från Göran Södow som f.n. är ute och flyter och ej kan återfinnas.

Patientens röda näsa försvann efter ett dygns behandling. Har sett journalen från vårdcentralen och öronkliniken från maj månad. Man fann inget annat än den röda näsan.

Ej fullt adekvat. Vet ej var han är eller varför han i så fall är där.

Patienten har två tonårsbarn men inga andra konstigheter.

Hon har ingen stelhet eller frossa, men hennes man säger att hon var väldigt het i sängen igår.

På en andra dagen hade knäet blivit bättre och på den tredje var det försvunnet.

Patienten skulle ha gjort en tarmoperation, men tog ett jobb som aktiemäklare istället.

Behandlad för symtomfrihet.

Diarréerna och kräkningarna försvann på eftermiddagen. Likaså maken.

Jag tittar på patienten i mikroskop och blir inte klokare av det.

Patienten är medvetslös vid undersökningen, men säger att han mår bra.

Patienten dog i juni 1980 och detta har tagit honom mycket hårt.

Mat får han från sonen som ligger infrys.

Har inte idrottat eller råkat ut för något annat trauma.

Idag till lunch får patienten akuta diarréer.

Benen avgår spontant.

Går då han har stillasittande arbete.

Lungorna låter rena och får gå hem.

Patienten inkom i två omgångar.

Hon är avdomnad från tårna och nedåt.

Future tunnel

Circle of life

Eddie Olofsson

Tänkvärt om framtiden

Framtiden är ursäkten för alla dem som inte vill göra något åt nuet.

Harold Pinter

Det enda man med säkerhet vet om framtiden är att det blir allt mindre av den.

Otto Ludwig

Framtiden kommer av sig själv, framsteget gör det inte.

Poul Henningsen

